

De pater op ziekenbezoek. 'In België krijg je drie keer eten per dag. Hier krijg je niks.'

schoendoos vol. 'Ze wisten dat ik zou komen en van vroeg in de ochtend stonden mensen langs de weg ons op te wachten. Het deed goed dat ze mij nog herinnerden.'

De hel van Sendwe

'Tas vu ça? Beschamend, niet?' We bezoeken zijn hospitaal. Hij in zijn elektrisch karretje, ik er achteraan met foto toestellen en achter ons een heel gevolg van Baudouins medestanders. Bij alle ziekenzalen gaan we langs, maar we beginnen bij de zusters die elke dag eten maken voor de zieken voor wie de familie geen eten brengt. 'In België krijg je drie keer per dag eten, hier krijg je niks. Toen ik twee jaar geleden terugging naar België, heb ik de gouverneur gesmeekt om eten te schenken. Zijn vrouw heeft het nogal voor ons en dankzij haar hadden ze hier eten terwijl ik weg was. Anders waren de arme patiënten gecrepeerd.'

In Sendwe ruikt het naar urine en rot vlees. Het is een hel voor een westerling, maar ook binnen Congo geniet het geen te beste reputatie. Het is ooit gebouwd als een modelhospitaal maar is helemaal uitgewoond. Vieze vloeren, vieze bedden, alles vies. Geen lopend water en vaak geen elektriciteit. Het personeel vecht met man en macht om iedereen zo goed mogelijk te verzorgen, schoonmaaksters krijgen twintig dollar per maand en werken zich uit de naad. Het zijn hele kleine druppels op hele hete platen.

Het mortuarium is voor de gelegenheid leeg, maar als ik een dag later langsliep, stijgen er oorverdovende klaagzangen op vanaf de besloten koer. De koude rillingen lopen over onze ruggen. 'De *kilio*, de rouwzang, ik ken er nooit aan', zegt père Baudouin.

'Sendwe is mijn laatste missie en voor mij is dit bijzonder frustrerend. Ik heb altijd zieken mensen verzorgd en getroost, maar ik had meestal ook jongeren rond mij en gezonde levenskrachtige mensen. Nu zie ik de hele godganse dag wrakken, van wie je niet weet of ze hier ooit nog buiten geraken. Daarom ga ik vaak langs bij de kleine kinderen. Die lachen als je een speeltje brengt.'

Elke dag komt een oude militair langs. Hij is 65, zit in een rolstoel, want zijn twee onderbenen waren rot - twee soorten gangreen had hij - en die hebben ze moeten amputeren. Elke dag rijdt hij tien kilometer heen en tien kilometer terug van het militaire kamp tot de kapel. 'Dat doet hij omdat hij denkt dat ik hem aan prothesen kan helpen, maar ook om mij te bedanken. Weet je waarom? Die man heeft hier twee jaar in een bed gelegen en in al die tijd heeft hij geen enkele keer de chirurg gezien die zijn benen heeft afgezet. Geen enkele keer! Ik ben elke dag

ZE LATEN DE PASTOORS BETER TROUWEN, DAT ZOU VEEL MISERIE OPlossen

langs gegaan. Ik dacht nooit dat hij het zou halen, maar nu is hij gezond en wel.'

Hoeveel Congojaren hijzelf nog heeft te gaan? Hij weet het niet. Zo lang mogelijk, als het van hem afhangt. Voor alle zekerheid heeft hij een vzw gemaakt van zijn organisatie die instaat voor sociale hulp aan de zieken van Sendwe. Van alle kanten kregen ze hulp om de structuur op poten te zetten. 'Ideaal zou zijn dat een pater mijn werk overneemt, maar er zijn geen paters meer. Alle Belgische paters in Congo zijn oud en een Congolese pater begint daar niet aan. Wie wil zich in deze poel van ellende storten? In 2011 ga ik terug naar België voor een check-up. Misschien zeggen ze mij dan dat ik niet terug kan. Daarom moet het hier goed geregeld zijn.'

'Laat pastoors trouwen'

Op een meer bedachtzaam moment in onze gesprekken nam père Baudouin zelf het begrip geloofscrisis in de mond. Het was een zingevende afsluiter van een paar dagen in het spoor van een pater die heel zijn leven heeft opgeofferd aan het helpen van de zwarte medemens.

'Ik voel mij geen heilige, ik ben ook geen heilige. Ik heb gedaan waarvoor ik ben ingetreden. Soms heb ik God niet begrepen. Ik heb zoveel miserie gezien en nu aan het eind van mijn rit door Congo, zie ik de grootste ellende van allemaal. Ik kan daar geen vrede mee nemen.'

'Van in het begin had ik een aparte benadering van het geloof. Er zijn mij dingen verteld waar ik nog steeds vragen bij stel. Dat gedoe in de mis met *het lichaam van Christus* enzovoort, ik weet nog niet of ik daar wel in mee moet gaan... Soit, het zij zo. Meer moeite heb ik met de manier waarop sommige van mijn Afrikaanse collega's omgaan met hun kuisheidsgelofte. Ik ken situaties waarin meisjes hun apostolaat konden verdienen als ze drie keer met de pastoor naar bed gingen. Vandaag nog.'

'Het celibaat is een moeilijke af-

IK VOEL MIJ GEEN HEILIGE, IK BEN OOK GEEN HEILIGE. SOMS HEB IK GOD NIET BEGREPEN. IK HEB ZOVEEL MISERIE GEZIEN

faire. Ik heb daar ook mee geworsteld. We zijn niet gemaakt om alleen door het leven te gaan. (*lacht*) Na de jaren van de duivel - zo zeggen wij dat en dat is rond mijn veertigste gekomen - ging het allemaal wat makkelijker. Nu heb ik er gaan last meer van, neen. Wat vriendelijk dat je dat vraagt. (*buldert het uit*) Soms denk ik: ze laten de pastoors beter trouwen, dat zou veel miserie oplossen. Protestantse pastoors die hier in Congo overstappen naar de katholieke kerk en die al getrouwd zijn, kunnen getrouwd blijven. Het ene is met het andere te combineren. Zelf heb ik mij altijd gespiegeld aan mijn grootvader die priester is geworden nadat mijn grootmoeder is overleden. In Wimbledon nota bene, in het katholieke kerkje naast de befaamde tennisclub. Ze kennen father Waterkeyn daar nog.'

Of en hoe ze hem moeten herinneren? Hij zweert bekendheid af. Hij heeft gedaan wat hij moest doen en dat heeft hij zo goed mogelijk proberen te doen. Fouten? 'Natuurlijk, ik heb veel fouten gemaakt. Iedereen maakt fouten. Ik wil herinnerd worden als iemand die goed wilde doen.' Zo zal hij ook herinnerd worden. Op de laatste zondag van mijn verblijf in Lubumbashi was ik eregast van de zondagmis in de kapel. Ik had de Witte Pater gewaarschuwed dat ik niet de meest katholieke van alle Belgen was. Hij had gelachen en geantwoord: 'Dat had ik al lang gezien, maar ik vraag je toch te komen. Wil je na de dienst een kleine toespraak houden om de mensen een hart onder de riem te steken?'

Het was nog maar de tweede gunst die hij vroeg, na de smeekbede om een friteuse te kopen voor de zusters van zijn nieuwe vzw De Goede Samaritaan. Zo zouden ze beignets kunnen bakken om te verkopen en zo hun inkomen wat bij te spijkeren.

De mis was één grote Waterkeyn-show. Bezielde, gedreven, soms agressief, soms boos, maar altijd weer zalvend, raakte hij alle problemen van Congo aan. Zijn kerkgangsters hingen aan zijn lippen. Na mijn woordje waarin ik de Congolezen vroeg om in hun jeugd te geloven, kreeg ik een omhelzing en stonden de tranen hem in de ogen. 'Merci, t'es un bon type.'

'En jij dan', antwoordde ik. Bij het verlaten van de kapel stond een gehandicapte man. Of ik nog vijf minuten tijd had om de weldaden van père Baudouin te aanhoren. Natuurlijk. Dat was het minste voor een heilige die geen heilige wil zijn.

Volgende week:

Het verhaal van dr. Willy Arung, topchirurg met taxibedrijf

In Sendwe ruikt het naar urine en rot vlees. Het is ooit gebouwd als een modelhospitaal maar is helemaal uitgewoond.

kamp zorgde ik voor het eten. We aten elke avond aap. Ik heb er wat afgeschoten. Toen kon dat nog, nu niet meer. Terecht.'

Hij was geen dierenbeul, want hij had zelf een aap als huisdier. Matunda rookte mee met zijn baasje, maar alleen rode Belga's. De zware versie die hij rookte zoals de Congolezen, in een blad gerold tot het laatste beetje tabak op was.

Jammer genoeg is ook Matunda afgeschoten, maar niet door zijn baasje. 'Na zes jaar ging ik nog

eens met vakantie en toen ik weg was, bleek er geen huis te houden met Matunda. Hij kwam de mis verstoren en ze hebben hem doodgeschoten. Op het altaar, nog wel. Wat een dood voor een aap.'

Twee jaar geleden keerde hij terug naar een aantal van zijn parochies. Het feest was door vrienden georganiseerd ter gelegenheid van zijn vijftigste Congoverjaardag. Het werd een hartelijk weerzien. Daarvan heeft hij wel nog foto's, een hele